

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 643

гр. Варна, 25.09.2025 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в закрито заседание на двадесет и пети септември през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Маргарита П. Димитрова

като разгледа докладваното от Маргарита П. Димитрова Частно наказателно дело № 20253100201328 по описа за 2025 година

Производството е по реда на чл.243, ал.5 от НПК.

Предмет на проверката е постановление на Окръжна прокуратура Варна от 20.08.2025г. за прекратяване на наказателното производство по досъдебно производство № 53/2020г. по описа на НСлС.

Срещу цитираното постановление е постъпила жалба от Община Варна-ощетено ЮЛ по делото, с която се прави искане за отмяна на прокурорския акт и даване на задължителни указания относно прилагането на закона, като се твърди, че същият противоречи на закона, тъй като при правилно изяснена фактическа обстановка е направен неправилен краен извод.

Постъпила е и жалба от обвиняемия чрез неговият защитник, в която се твърди, че атакуваното постановление е необосновано, доколкото в него не е посочено какво е точното основание за прекратяване на наказателното производство. Прави се искане за произнасяне от страна на съда, като в съдебният акт бъде посочено, че основанието за прекратяване на ДП е чл.24, ал.1, т.1, пр.1 НПК.

Жалбите са подадени в срок от процесуално легитимни лица и са допустими.

За да се произнесе съдът взе предвид следното:

Досъдебно производство № 53/2020г. е образувано с постановление на Окръжна прокуратура Варна от 12.06.2020г. за извършени престъпления по чл.219, ал.1, чл.352, ал.1, чл.212, ал.3, вр.ал.1 и чл.282, ал.1 от НК, по които като обвиняеми са били привлечени И. П., В.В, Б.Т и Ц.Б. На И. П. е било предявено на 14.04.2022г. постановление за привличане в качеството обвиняем за извършени престъпления по чл. 219 ал.4 вр. с ал.1 и чл. 352 ал.3т.2 вр. с ал.1 от НК.

С постановление на ВОП от 27.10.2023г. наказателното производство частично е прекратено спрямо обв. В за извършено престъпление по чл. 352,ал.3,т.2 вр. с ал.1 вр. с чл. 26 ал.1 от НК .

На 04.12.2023г. наказателното производство е внесено във Варненски окръжен съд с обвинителен акт срещу обвиняемите П., Т и Б. В разпоредително заседание проведено на 14.02.2024г. делото е върнато на прокуратурата,

поради установяването на допуснати съществени процесуални нарушения, довели до ограничаване на процесуалните права на подсъдимите и ошетените лица в производството. След връщането на делото в прокуратурата, с постановление от 15.03.2024г. на наблюдаващият прокурор, са били отделени материали за извършено от Б.Т и Ц.Б престъпление по чл.212, ал.5 вр.ал.3, вр.ал.2, вр.ал.1, вр.чл.26, ал.1 вр.чл.20, ал.2 НК и изпратени по компетентност на СГП по подсъдност, тъй като се засягат финансовите интереси на Европейския съюз.

На 10.04.2024г. на И. П. е предявено ново постановление за привличане на обвиняем. На 29.04.2024г. материалите от разследването са внесени отново във ВОС с обвинителен акт срещу И. П. за извършени престъпления по чл.219, ал.4 НК и по чл.352, ал.4 НК, като е било образувано в ОС- Варна НОХД № 586/2024г. В проведеното разпоредително заседание с определение 26.06.2024г. съдебното производство отново е прекратено на основание чл.248, ал.1, т.3 НПК, а наказателното производство върнато за втори път на прокурора / постъпило във ВОП на 28.08.2024г./

На 17.10.2024г. наказателното производство е прекратено с постановление на ВОП, което е отменено с определение на ВОС от 21.11.2024г. по ЧНД № 1541/2024г., потвърдено с Определение № 58/18.03.2025г. на АС-Варна по ЧНД №74/2025г., като са дадени указания.

По делото, след отмяна на постановлението от 17.10.2024г. за прекратяване на наказателното производство са постъпили : доклад от 12.07.2022г. от адв. Т.Д.Т и адв. Т.П.Г относно проучване и анализ на актуално състояние на „С“ Акционерно техническо и търговско дружество; доклад от 18.01.2023г. от адв. Т.Д.Т и адв. Т.П.Г относно проучване и анализ на предоставената документация свързана с проекта по изграждане на ПСОВ и възникналия на 20.08.2019г. инцидент с напорен тръбопровод част от проекта; Решение № 451/04.11.2024г. на ВОС по т.д.№ 330/2023г. ;документи изискани от Община Варна, в т.ч. правилник за управление и стопанисване на общинската собственост, копие на трудови договори и длъжностни характеристики/ том 57 от ДП/; след което е било извършено предявяване на разследването на правоимащите лица.

На 20.08.2025г. наблюдаващият досъдебното производство прокурор от ВОП е прекратил за втори път наказателното производство с атакуваното постановление.

След преценка на събраните по делото доказателства се установява от фактическа страна следното:

През 2006г. Министерството на околната среда и водите, започнало процедура за избор на изпълнител за изграждане на обект „Трансформация на ПСОВ Аспарухово в помпена станция с механично пречистване и транспортиращ тръбопровод под дъното на Варненското езеро". Финансирането на проекта било осигурено по проект ИСПА, мярка 2002/BG/16/P/PE/016 „Интегриран проект за водния цикъл на гр.Варна". След проведената тръжна процедура, за изпълнител на проекта било избрано гръцкото дружество „С.С.А." с управител Г.Б. Строителството било възложено с договор EuropeAid/120893/D/W/BG от 17.01.2008г., който следвало да се изпълнява съгласно Договорните условия на ФИДИК /Международната организация на инженерите консултанти/ за технологично оборудване и проектиране- строителство за електро и машинно-монтажни работи и за строителни, и инженерни обекти, проектирани от

изпълнителя /т. нар. „Жълта книга"/. Участници в изпълнението на проекта били: МОСВ- възложител по ФИДИК и договаряща страна; Община Варна- бенефициент и възложител съгласно ЗУТ; Консорциум „БТ ИНЖЕНЕРИНГ - НИРАС" по силата на Договор за услуга № 2/19.11.2007г. до 16.02.2011 г., а след тази дата- „БТ ИНЖЕНЕРИНГ" ЕООД -строителен надзор; „С С.А." - Гърция -проектант; „С С.А." – Гърция- строител; Г.Б -ръководител на проекта; „Струма Имоти" ООД с управител С. В К -подизпълнител.

Стойността на договорените СМР възлизала на 6 184 553.27 евро, от които 75% средства по програма ИСПА и 25% средства от държавния бюджет- национално съфинансиране, осигурено от Република България. Проектът включвал и изграждане на напорен тръбопровод, който следвало да свързва ПСОВ „Аспарухово" с черпателния резервоар на ПС „Запад". Общата дължина на тръбопровода възлизала на 2682.60 метра, от които 982.60 метра следвало да бъдат изградени на сушата и 1700 метра следвало да бъдат положени под дъното на Варненското езеро. Във връзка с бъдещото разширение и удълбочаване на навигационния канал, тръбопроводът трябвало да бъде вкопан най- малко на три метра под бъдещото дъно на навигационната зона на канала, като следвало горният ръб на съоръжението /тръба и затежнители/ да бъде под кота - 21.28 по Балтийската система. Актувани и платени по договора били и „земни изкопни работи“ касаещи изпълнението на напорен тръбопровод, с приложени количествени стойности на СМР в процентно отношение. Целият строеж по проекта, в т.ч. и напорният тръбопровод, бил приет и въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № СТ-05- 1427/06.12.2011 г. на ДНСК, съгласно което строежът бил изпълнен в съответствие с одобрените проекти.

С писмо изх. № ОУТ0437/25.01.2012 г. на МОСВ цялата документация на обекта била предадена на Община Варна. С договор от 24.10.2012г. Община Варна, представлявана от тогавашния кмет К.И, предала обекта за временно управление, поддържане и експлоатация на „В и К Варна" ООД, представлявано от св. В.В.

След проведени частични местни избори /Решение № 577/08.07.2013 г. на ОИК- Варна/ за кмет на Община Варна бил избран обв.И. П.. Следващите два мандата за кмет на общината бил избиран отново обвиняемия - Решение № 375/27.10.2015 г. и Решение № 338/04.11.2019 г. на ОИК- Варна. В качеството си на кмет, обв. П. съгласно чл.44. ал.1,т. 1 и т. 15 ЗМСМА следвало да ръководи цялата изпълнителна дейност на общината, както и да представлява общината пред физически, юридически лица и пред съда.

На 11.02.2014г. във Варненското езеро се извършила презентация на нов уред за измерване на морското дъно- ехолот SeaBat 7125 от дружествата „Teledyne Reson" и „Ломини" ООД, в присъствието на представители на Дирекция „Морска администрация и ДП „Пристанищна инфраструктура". По време на презентацията и заснемането на морското дъно било установено, че тръбопроводът за отпадни води лежи по дъното върху грунда на дълбочина 15-16 метра.

Резултатът от презентацията и заснемането на езерното дъно било докладвано на директора на Дирекция „Морска администрация" - Варна. От снимките на езерното дъно, било видно, че вместо да бъде вкопан, тръбопроводът за отпадъчни води бил положен директно по езерното дъно върху грунда на дълбочина 15-16 метра. С писмо изх. № В-441/18.02.2014г. директора на Дирекция „Морска администрация" - Варна - кап. В.Е сезирал

директора на Дирекция „Национален строителен контрол" -арх. Н.Х С писмо изх. № СТ-762-01-729/17.03.2014 г. зам.- началника на ДНСК – инж. Г.Д изразил становище, че държавната приемателна комисия, в чиито състав е бил назначен и кап.В.Д от Дирекция „Морска администрация" - Варна, е приела строежа по документи. По време на работата на държавната приемателна комисия, не е била осигурена възможност за извършване на подводен оглед, а към 2014г. ДНСК нямала техническа възможност за обследване и оказване на съдействие, както и законовото основание за започване на административна проверка по случая.

Писмо за резултатите от направеното изследване на морското дъно било изпратено и на кмета на Община Варна- обв.П.. Във връзка с това писмо от общината действия не били предприети.

В същото време се изпълнявала процедура по отстраняване на дефекти установени в периода за съобщаване на дефекти за обект : Трансформиране на ПСОВ Аспарухово в помпена станция с механично пречистване и транспортиращ тръбопровод по дъното на Варненското езеро включващи част „технологична“ –в пясъкозадържателя и част „електро“ в хранващото табло, като било издадено разрешение за ползване № СТ-05-1188/05.08.2014г.

Междувременно от ДП“Пристанищна инфраструктура“ било възложено изготвяне на технически паспорт на Канал 1 и Канал 2 в района на Пристанище Варна. Техническият паспорт бил регистриран на 27.05.2014г. в Министерство на регионалното развитие. В паспорта изрично било записано съществуването на открит тръбопровод по цялата ширина на фарватера на Канал1.

На 16.07.2015г. кораб „Максал Реиз" претърпял авария и отдал котва в района на тръбопровода, която го закачила. Възложен бил водолазен оглед на участъка, извършен от „Аква пром" ООД - гр. Варна. В доклада от извършения оглед било посочено -„...котвената верига стои почти вертикално спрямо водната повърхност. Лапите на котвата са заключени около отходната тръба за мръсни води. Долната част на тръбата е на около 50 см от дъното...". За случая с писмо от 17.07.2015г. от Морска Администрация -Дирекция Варна уведомили кмета на община Варна – И. П. и Директора на Дирекция Инженерна инфраструктура и благоустрояване“ на Община Варна – Петър Гърбузов. От своя страна обв.П. с писмо с изх. № РД15018051Вн/17.07.2015 г. уведомил директора на Дирекция „Морска администрация" - Варна и представители на корабния агент „Акватранс" ООД, че Община Варна предявява имуществени претенции към корабоприитежателя и корабния агент. Със заповед № В-3- 100/17.07.2015 г. кап. В.Д - За Директор на Дирекция „Морска администрация" - Варна плавателния съд бил задържан, до изясняване на случая. В отговора си от Община - Варна посочили, че тръбопроводът е под дъното на езерото, което ще усложни евентуални ремонтни дейности при констатиране повреди. Повреди и скъсване не се установили, сключено било споразумение със застрахователя, след което със заповед № В-3-106/21.07.2015 г. на директора на Дирекция „Морска администрация" - Варна - кап. В.Е, корабът бил освободен.

С писмо изх. № ИП-824/28.07.2015г. В.В уведомил заместник кмета Х И.ов, на когото първоначално П. разпределил писмото за инцидента с кораба, за необходимостта от предприемане на „спешни мерки по възстановяване на засегнатите участъци на съоръжението с цел предотвратяване възникването на аварийна ситуация". Действия не били предприети до месец август 2019г.,

когато във „В и К Варна“ ООД постъпили сигнали за замърсяване на водите в акваторията на Варненското езеро, най-вероятно поради изпускане на битово-фекални води. На 20.08.2019г. бил организиран подводен оглед изпълнен от фирма „Харасимов“ ООД, при който водолази докладвали за изпускане на мътна вода от дъното на езерото. Тръбопроводът не бил огледан, поради мътната вода по това време от годината.

С писмо изх. № ИП-1385/20.08.2019г. „ВиК - Варна“ сигнализирали Община Варна, като собственик на съоръжението, за необходимостта от предявяване на иск до изпълнителя на строежа, тъй като същият е в гаранционен срок и съмненията били за прекъсната връзка между отделните части на тръбите. От този момента нататък били инициирани няколко срещи между представители на Областна администрация - Варна, зам.-кмета на Община Варна - Х И.ов, представители на РИОСВ - Варна. С писмо с изх.№ РДО15445ВН-001ВН/26.08.2019г. зам.кметът на Община Варна уведомил за аварията МОСВ, изпълнителя и надзорника на строежа и ги поканил на среща, но никой не се явил.

На 09.09.2019г. в община Варна постъпило писмо от зам.министър на МОСВ, адресирано до зам.кмета Х И.ов, с изрично указание, че гаранционния срок на обекта е осем години считано от 06.12.2011г.

На 25.09.2019г. И. П. издал заповед № 3968, с която назначил комисия за извършване на проверка по случая. Контролът по изпълнението бил възложен на Х И.ов. С писмо от 02.10.2019г. Х И.ов поискал от МОСВ в да предприеме действия по ангажиране на гаранционната отговорност, на което от МОСВ с писмо от 16.10.2019г. отново било разяснено на община Варна каква е процедурата по ЗУТ и Наредбата. Приложено към писмото било и становище на ДНСК.

С писмо-покана от 05.11.2019г. Община Варна поискала от „С С.А“ –Гърция да отстрани в срока на гаранцията по договора за строителство констатирания дефект на напорния тръбопровод. Отговор не последвал. На 06.12.2019г. срокът за гаранцията по договора изтекъл.

В периода 21.01.2020 г. до 26.01.2020 г. по възлагане на „В и К- Варна“ ООД било извършено водолазно обследване на тръбопровода, при което било безспорно установено, че тръбопроводът бил прекъснат, като двата дефектирали края отстоели един от друг на около 43- 44 метра. Тръбата била скъсана от заварката, като лицевите части били силно деформирани. За резултатите от огледа били уведомени писмено Община Варна и Областна администрация - Варна с писмо изх.№ ИП-17/03.02.2020г., както и РИОСВ, МОСВ. В периода от месец август 2019 г. до месец март 2020 г. били съставени няколко констативни протокола - от РИОСВ, от комисия, назначена със заповед на кмета на Община Варна, водена била кореспонденция между МРРБ, МОСВ, Община Варна и „В и К“ за отговорността за предприемане на действия по преустановяване на замърсяването и започване на спешен ремонт, както и по търсене на изпълнителя за предявяване на иск, се прехвърляла между институциите. Видно от писмата, позиция на Община Варна е, че за аварийната ситуация следва да се погрижи стопанина на съоръжението - „ВиК - Варна“, МОСВ заема становище, че след въвеждане в експлоатация, обектът е прехвърлен като актив на Община Варна, а МРРБ отказват да финансират ремонт на съоръжението.

По силата на споразумение от 14.05.2020 г. МРРБ отпуснало на Община

Варна 1 083 333 лв. за извършването на аварийен ремонт на тръбата. От тях Община Варна усвоила 336 019.30 лв., а остатъкът бил върнат в МРРБ. Отделно от това за покрийе на допълнителни разходи по извършването на аварийния ремонт от бюджета на община Варна били изплатени още 97 072.50 лв. Замърсяването на Варненското езеро с отпадъчни води от скъсания тръбопровод било преустановено през м. септември 2020 г., което било констатирано в протокол за проверка от 18.09.2020г. на РИОСВ- Варна.

Входа на разследването са назначени две съдебно- икономически експертизи. Според заключението на съдебно-икономическа експертиза Протокол № 306 от 18.10.2022г. общата стойност на актуваните и заплатени, но неизвършени реално строителни работи – земни изкопни работи, възлиза на 3 137 000 евро, с легова равностойност 6 135 438.71 лева, от които 4 601 579.03 предоставени на българската държава по програма ИСПА и 1 533 859.68 от държавния бюджет на Р.България.

От заключението на назначената екологична експертиза, се установява, че след настъпването на аварията през м. август 2019 г., е допуснато замърсяване на вътрешните морски води в акваторията на Варненското езеро, изразено в превишаване на допустимите стойности на рН /киселинност/, БПК 5 /биологична потребност от кислород/, амониев азот, общ азот, ортофосфати, амоняк, общ фосфор, довело до опасност за хора, животни и растения и негодност за използването му за културно-битови, здравни, и стопански цели. Според експертизата са причинени немаловажни вреди на околната среда - настъпване на значителни промени в качеството на водите в акваторията на Варненското езеро в резултат на органично замърсяване, довело до нарушаване на екологичния баланс в екосистемата, възникване на реален риск от загуба на местообитания на биологични видове и обща и цялостна екологична промяна на влажността на водния басейн за значителен период от година и два месеца.

По ДП са приобщени видеозаписи и фотоснимки, изготвени при демонстрацията на ехолот SeaBat 7125 през 2014 г., при извършения подводен оглед след инцидента през 2015 г., както и тези от извършен подводен оглед в началото на 2020 г., като са изготвени технически експертизи на същите.

От правна страна: Представителят на държавното обвинение е приел, че наказателното производство следва да се прекрати на основание чл. 24, ал.1 ,т.1 от НПК. Съдът не споделя извода на прокурора и не приема за обосновано и законосъобразно постановлението за прекратяване на наказателно производство.

Разпоредбата на чл.24, ал.1, т.1 НПК е приложима в случаите, в които от събраните доказателства се установява, че деянието не е извършено или не представлява престъпление. В постановлението си /което се явява второ прекратително на наказателното производство/ прокурорът отново не е посочил коя от двете хипотези намира за налична, като в общи линии е посочил една и съща фактическа обстановка приета както в обвинителен акт от 24.04.2024г., така и в постановление за прекратяване на наказателното производство от 17.10.2024г. В Определение от 21.11.2024г. по ЧНД 1541/2024г. на ВОС, с което е отменено постановление за прекратяване на наказателното производство от 17.10.2024г. са дадени указания, които и към настоящия момент не са изпълнени в пълнота.

Безспорно, към датата на приемане на извършените строителни дейности и

предоставянето за ползване на ВиК- Варна на този обект П. не е бил кмет на Община Варна. Той е изпълнявал длъжността считано от решението на ОИК-Варна от 08.07.2013г., след проведените частични местни избори. Като кмет на общината той е следвало да спазва основните права и задължения визирани в разпоредбите на чл.44, ал.1, т.1 и т.15 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, свързани с ръководството на цялата изпълнителна дейност на общината, както и представителната власт пред физически, юридически лица и пред съда. Следвало е да се възползва от правата и да спазва задълженията си изрично предвидени в други закони.

На 17.07.2015г. кметът на Община Варна- обв.П., писмено е бил уведомен, че транспортиращият тръбопровод между ПСОВ „Аспарухово“ и ПС „Запад“ лежи по дъното, а не под дъното на Варненското езеро, както и че това представлява потенциална опасност от възникване на авария. Въпреки постъпилата информация, той не е разпоредил предявяване на претенции спрямо строителя на съоръжението, за да ангажира гаранционната му отговорност по чл.160 и сл. от ЗУТ. Съгласно ал.3 на чл. 160 от ЗУТ : за осигуряване нормалното функциониране и ползване на завършените строителни обекти и отстраняване на скритите дефекти след приемането им и въвеждане в експлоатация (ползване), с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството, се определят минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти. Гаранционните срокове текат от деня на въвеждане на строителния обект в експлоатация /ал. 5 на същия текст/. Според чл.20, ал.4, т.1 от Наредба № 2/31.07.2003 г. за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България и минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти, издадена от МРРБ, минималният гаранционен срок за всички видове новоизпълнени строителни конструкции на сгради и съоръжения, включително и за земната основа под тях /каквото е и процесното съоръжение/ е 10 години, но към датата на подписване на договора съгласно наредбата, същата е била определена - 8 години, който е и приложимия срок в конкретния случай. Съгласно чл.163, ал.3 от ЗУТ отговорността за отстраняването на дефектите е на строителя.

Гаранционният срок, в който обв. П. в качеството си на кмет на Община Варна е имал възможност да предяви искова претенция по чл.163, ал.3 ЗУТ за неизпълнението на строителни работи за неизвършените „ земни изкопни работи“ е бил до 06.12.2019г. С изтичането на този срок Община Варна е била лишена от възможността да получи от изпълнителя по договора от 17.01.2008 г. пълно и точно изпълнение на договорените строителни работи или равностойно обезщетение. По делото се съдържат няколко писма от различни дати в тази насока с указания, че Общината, като собственик на съоръжението, може да предяви претенции в гаранционния срок за неизвършените „земни изкопни работи“ при изграждане на напорния тръбопровод.

От материалите по делото се установява, че след уведомяването на обвиняемия за некачественото изпълнение по договора от община Варна са били предприети единствено еднократни действия по съобщаване на строителя за некачественото изпълнение и повече никакви действия не са били предприемани. Както е отбелязал в Определението си от 21.11.2024г. състав на ВОС по ЧНД № 1541/2024г. това води до нарушаване на

разпоредбата на чл.20, ал.4, т.1 от НАРЕДБА № 2 от 31.07.2003 г. за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България и минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, която определя минималните гаранционни срокове с цел осигуряване нормалното функциониране и ползване на завършените строителни обекти и отстраняване на скритите дефекти след приемането им и въвеждане в експлоатация (ползване), както и осемгодишния срок по ал.4, т. 1 от Наредбата, който не бил изтекъл и собственика имал възможност да инициира търсенето на отговорност от изпълнителя и да не допусне причиняването на щети за Община Варна в резултат изтичането на гаранционния срок и погасяване правото да бъде предявен иск срещу изпълнителя по проекта. Съгласно чл.20, ал.3 от Наредбата, сроковете започват да текат от деня на въвеждането на строителния обект в експлоатация (издаване на разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация- от 06.12.2011г.). Обв. П. е бил активно легитимиран като кмет на Община Варна да предяви претенции до 06.12.2019 година за неизпълнението на строителните и монтажните работи, а именно „земни изкопни работи“ по изграждането на напорния тръбопровод. Установено е по несъмнен начин, че до изтичането му не са били предприети никакви действия. Това бездействие е започнало от момента на уведомяването относно разположението на тръбата над дъното на Варненското езерото през 2015г., продължило е и след уведомяването му за установената на 19.08.2019 година авария с изтичане на отпадни води и замърсяване на цялата акватория в резултат на скъсване на тръбопровода - собственост на Община Варна и е приключило на 06.12.2019г. с изтичането на гаранционния срок.

Правилно наблюдаващия прокурор е описал от теоретична гледна точка признаците на престъплението по чл. 219 от НК, но извода му за неустановяване на императивни нарушения на обв. Портник в качеството му на кмет на Община Варна не е обоснован и мотивиран. Посочването като аргумент заведеното търговско дело през 2023г./ година след като П. е бил привлечен в качеството обвиняем по настоящото дело/ не освобождава мотивирането дали бездействието на длъжностното лице от 2015г. до 2019г. е престъпно. Видно от представеното решение по т.д. № 330/2023г. на ВОС са претендирани сумите представляващи стойността на извършените разходи за отстраняване на аварията, а действително причинените щети по неизвършване на вкопаването на тръбопровода под дъното на канала, към момента на изтичане на гаранционния срок не са установявани по делото /Значителността на вредите, по смисъла на чл. 219 от НК, се определя след цялостна преценка на всички обстоятелства по конкретното дело, засегнатите интереси и преди всичко от абсолютния размер на причинените вреди/. Съдът не споделя извода на прокурора в прекратителното постановление, че в случая се касае за пропуснати ползи. Разликата между загубата, каквато се явява щетата и пропуснатата полза се състои в това, че загубата реално, ефективно е намалила имуществото към момента на деянието, а при пропуснатата полза е осуетено увеличението на имуществото, което би настъпило, ако не е извършен деликтът.

По делото е установено, че напорният тръбопровод, собственост на община Варна, е поставен над дъното на Варненското езеро, като е нарушен предварителния проект за вкопаването му под дъното, установено е също, че на 17.07.2015г. обвиняемият, като кмет на Община Варна писмено е уведомен

за инцидент с кораб и констатираното несъответствие в изграждането на напорния тръбопровод. След тази дата никакви действия не са били предприети. Няма и данни за уведомяване на съответните правоохранителни органи, които биха могли да потърсят към него момент наказателна отговорност на лицата отговорни за допускане на това несъответствие с проекта. Същото е повторено и през 2019г. като обвиняемият е уведомен, че следва да реализира правата си по ангажиране на отговорността на строителя и спешността на тези действия, предвид изтичащия гаранционен срок. В този момент отново не е предприето нищо от страна на обвиняемия за изпълнение на задълженията му като кмет на общината. Видно от приложеното писмо от Община Варна до гръцкото дружество „С“ от 05.11.2019г. с уведомяването за възникнал дефект на напорния тръбопровод, същото е изпратено от ВРИД Кмет на Община Варна – П.П съгл. Заповед на Областния управител на Варна с № РД-19-7706-210/ 2019г./ вероятно по време на предизборна кампания за местни избори/. Това писмо е решаващо за съда по т.д. № 330/2023г. по описа на ВОС, което обаче не следва да се коментира от държавното обвинение в полза на обв. П. касателно проявеното бездействие от 2015г. до изтичане на гаранционния срок, тъй като не е изготвено от него. През 2019г. вече са налице причинени значителни вреди за Община Варна с бездействието на обв. П., доколкото вследствие на настъпилата повреда на тръбата се е наложило да бъдат извършвани дейности по отстраняване на аварията.

В постановлението си от 20.08.2025г. наблюдаващия досъдебното производство прокурор не дава отговор дали бездействието от 2015г. до настъпване на аварията и след това до изтичане на гаранционния срок по изпълнение на проекта осъществява признаците на престъпление по чл. 219 от НК, а е мотивирал извод за предприемане на действия през 2023г./ година след първоначалното привличане в качеството обвиняем на П./ за ангажиране на имуществена отговорност на строителя чрез подаване на искова молба до съда, както и уведомяване на различни институции след възникналата авария през 2019г.

Отново и в това прекратително постановление не са обсъдени представените писмени документи, върху които е налице резолюция от страна на обвиняемия за препращането им към други лица от администрацията на общината /посочено като указание в определението на ВОС от 21.11.2024г. по ЧНД № 1541/2024г./. Не са обсъдени и действията/ бездействията на тези лица във връзка с установените: несъответствие в изграждането на напорния тръбопровод и последвалата авария, както и дали някое от тези лица има качеството на субект на престъпление по чл. 219 от НК./Посочено е едно декларативно изречение, без да са посочени конкретни мотиви./ Не е установено и защо едва на 05.11.2019 г. П.П, в качеството си на ВРИД Кмет на Община Варна е предприел уведомяване на гръцкото дружество за възникналата авария от месец август, а не обв. П./ преди да изтече мандата му и непосредствено след аварията/. Не е проследена и организацията в общината по възлагане на изготвяне на иски молби, каквато е следвало да бъде предявена от Община Варна до съда. Не е установено и обстоятелството дали кореспонденцията с различни институции/ в т.ч. и тази съдържаща указания и становища по случая/ адресирана до заместник кмета Х И.ов е сведена до знанието на обв. П. и дали обвиняемият е осъществявал контрол, след като е възлагал с резолюция писмата за изпълнение от други длъжностни лица.

Относно престъплението по чл.352 от НК следва да се отбележи, че още през 2014г., а след това писмено на 17.07.2025г. обв. П. е бил уведомен за некачественото изпълнение на строителната дейност от страна на гръцката фирма и обстоятелството, че изградената тръба за отпадни води не се намира под дъното на канала, а стои отгоре върху грунда на дъното. В този момент е станало ясно, че съществува сериозна опасност за екологични замърсявания на морската вода, при все че се е наложило котвата на аварирания кораб да бъде оставена на дъното на канала, за да не настъпят вреди за тръбопровода. След този инцидент представител на собственика на тръбопровода не е направил нищо, за да се предотврати авария с него. През август 2019 г. е установено значително изтичане на отпадни води, което продължава една година и два месеца, до момента на отремонтване на повредата като в случая се касае за прекъсване на тръбопровода от 43-44 метра.

В Определението си от 21.11.2024г. по ЧНД 1541/2024г. ВОС е дал указания и за престъплението по чл. 352 от НК, като е уточнил, че чл.15, ал.1 ЗООС вменява на кметовете на общини конкретни задължения, свързани с опазването на околната среда. Кметовете на общини са тези, които контролират поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии. В този смисъл е и разпоредбата на чл.191, т.1 ЗВ. Кметовете на общини са длъжни да информират населението за състоянието на околната среда, както и да разработват и контролират заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината. От събраните доказателства безспорно по делото е установено, че в периода от 20.08.2019 г. до 18.09.2020г. във водите на Варненското езеро изтекли директно голямо количество непречистени градски отпадни води, които били идентифицирани като отпадни води от КПС „Аспарухово“. Извършените проверки и взетите проби в този период показали значителни превишения по показатели рН /киселинност/, БПК 5/ биологична потребност от кислород/, амониев азот, общ азот, ортофосфати, амоняк, общ фосфор. Всичко това е довело до нарушаване на екологичния баланс в екосистемата, възникване на реален риск от загуба на местообитания на биологични видове, обща и цялостна екологична промяна на влажността на водния басейн за повече от една година според заключението на изготвената по делото експертиза. В случай на предприети мерки от 2015г. до настъпване на аварията с тръбопровода, то подобен екологичен проблем не би бил налице, а и действията по изпълнение на задълженията по чл.15 ЗООС и уведомяване на населението за екологичните проблеми по делото не се съдържат. Не е мотивиран извода на прокурора, че обв. П. не е бил длъжен и не е могъл да предвиди настъпване на замърсяване на водите на Варненското езеро. Още при инцидента през 2015г. обв. П. писмено е предявил имуществени претенции към представители на „Максал Рейз“ с обосновка, че може да бъдат причинени значителни щети по тръбопровода, водещи до замърсяване. В постановлението не е обсъдено и писмо от управителя на ВиК до заместник кмета на Община Варна с изх. № ИП-824/28.07.2015г. както и проявеното бездействие и непредприемане на мерки за избягване на аварии. Не е установено дали кореспонденцията по случая, насочена към заместник кмета Х И.ов е докладвана на обв. П. в качеството му на кмет, както и дали самият обвиняем е осъществил/ неосъществил контрол по отношение на бездействия на други длъжностни лица.

Изхождайки от всичко изложено до момента, настоящият състав на съда

намира, че постановлението на прокуратурата е необосновано и незаконосъобразно, като не са изпълнени указанията на съда дадени в Определение от 21.11.2024г. по ЧНД № 1541/2024г. по описа на ВОС и все още горните обстоятелства не са изяснени от правна страна, като извод за наличие на чл.24, ал.1, т.1 НПК не може да бъде направен. Правомощията на съда в настоящата форма на съдебен контрол в досъдебното производство се изразяват в извършване на проверка дали изводите на прокурора почиват на логически правилно конструиран и пълен анализ на събраните доказателства, без да е допуснато изопачаване на смисъла им или превратно тълкуване. На следващо място, съдът трябва да изясни дали проведеното разследване е обективно, всестранно и пълно, което позволява да се отговори и на въпроса дали прокурорът е формирал вътрешното си убеждение въз основа на всички възможни доказателства.

При изложеното до момента не може да се приеме, че са изпълнени указанията на ОС-Варна от 21.11.2024г. по ЧНД № 1541/2024г., тъй като не са събрани и анализирани всички релевантни по делото доказателства и не са отстранени всички неясноти по фактическата обстановка, за да може да се даде обоснован отговор на въпроса има ли проявена безстопанственост от кмета на Община Варна, или от друг/ други длъжностни лица от Общината и съставлява ли същата престъпление по НК, както и дали има извършено престъпление по чл. 352 ал.4 от НК.

Горното налага отмяна на атакуваното постановление и връщане на делото на прокурора. Необходимо е при следващото си произнасяне прокурорът да изпълни дадените от съда задължителни указания, свързани с предмета на доказване и да направи цялостен анализ на събраната по делото доказателствена маса и едва тогава да прецени дали са налице основанията за прекратяване на наказателното производство.

С оглед на изложеното постановлението на ВОП за прекратяване на наказателното производство следва да бъде отменено като необосновано и незаконосъобразно и делото върнато на прокурора за изпълнение на указанията относно прилагане на закона .

По изложените съображения и на осн. чл.243, ал.6, т.3 от НПК съдът,

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ постановление на прокурор при Окръжна прокуратура Варна от 20.08.2025г. за прекратяване на наказателното производство по д.п. № 53/2020г. по описа на НСлС.

Връща делото на ВОП за изпълнение на указанията относно приложението на закона.

Определението подлежи на жалба или протест пред Апелативен съд-Варна в 7 дневен срок от съобщаването му.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____

